

Ministerstvo financií
Slovenskej republiky

Nadácia
F. A. Hayeka

Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania
(s dôrazom na využitie strategického plánovania)
pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov
a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy

Záverečná správa

Tisovec

Obsah

Úvodná informácia	3
Realizované výstupy počas projektu	4
Odporúčania	7

Úvodná informácia

Záverečná správa sa realizuje ako posledný z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu bolo prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011. Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy. Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu v 30 subjektov samosprávy, pričom ich rozloženie je opísané v nasledujúcej tabuľke:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské mesto	3
Okresné mesto	13
Obec	11
Spolu	30

Jedným z miest, ktoré sa zapojili do projektu, je aj **mesto Tisovec**.

Cieľom Záverečnej správy je prezentovať:

- informácie o **pokroku** v porovnaní s údajmi obsiahnutými vo vstupnej správe;
- informácie o jednotlivých **realizovaných výstupoch** počas trvania projektu na každom jednom pilotnom subjekte územnej samosprávy;
- odporúčania** pre individuálne subjekty územnej samosprávy z hľadiska ďalšej implementácie programového rozpočtovania.

Realizované výstupy počas projektu

Súčasťou prípravnej fázy realizácie projektu v meste Tisovec bolo vypracovanie Vstupnej správy, ktorá identifikovala stav subjektu pred vstupom do spolupráce v kľúčových oblastiach záujmu projektu

v otázke existencia regulačného rámca:

	Áno	Nie
Existencia regulačného rámca rozpočtového procesu		x
Existencia rozpočtového harmonogramu		x

v otázke strategického rozmeru v rozpočtovom procese:

	Áno	Nie	Čiastočne
Existencia strategických dokumentov			x
Existencia vízie			x
Využitelnosť vízie pre projekt		x	
Existencia zámerov		x	
Využitelnosť zámerov pre projekt		x	
Existencia cieľov	x		
Využitelnosť cieľov pre projekt			x
Existencia merateľných ukazovateľov	x		
Využitelnosť merateľných ukazovateľov pre projekt			x

v otázke Rozpočtového procesu a zodpovednosti:

	Áno	Nie	častočne
Existencia zámerov, cieľov, ukazovateľov v rozpočte		x	
Uplatňovanie strategického rámca v rozpočtovom procese			x
Existencia jasných úloh v rozpočtovom procese	x		
Existencia jasných zodpovedností v rozpočtovom procese	x		
Existencia jasných termínov v rozpočtovom procese	x		
Existencia monitorovania rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			x
Existencia hodnotenia rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného	x		

Súčasťou prípravnej fázy realizácie projektu bolo aj vypracovanie školiacich materiálov, individualizovaných pre potreby mesta, ktoré boli využívané v rámci procesu vzdelávania. Ide o dokumenty:

- **Vzorové príklady programových štruktúr**
- **Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania**
- **Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry**
- **Metodika tvorby strategického plánu**

Vlastná realizácia projektu bola zameraná najmä na vzdelávanie formou **školení a workshopov**, tvorbu programového rozpočtu na rok 2008, ktorý slúžil ako vzor, **konzultácie** orientované na prípravu **pilotného programového rozpočtu na roky 2009-2011** a konzultácie ohľadom šandardizácie rozpočtového procesu.

Výstup	Realizovaný		
	Áno	Nie	Čiastočne
Vstupná správa pre mesto Tisovec	x		
Školiace materiály pre mesto Tisovec	x		
Školenia a workshopy pre mesto Tisovec	x		
Školenia a workshopy pre iné subjekty		x	
Programový rozpočet na rok 2008 pre mesto Tisovec	x		
Pilotný programový rozpočet 2009-2011 pre mesto Tisovec	x		
Konzultácie pre mesto Tisovec	x		

Ilustrácia programovej štruktúry s finančnými alokáciami výdavkov

PREHLAD VÝDAVKOV PODĽA PROGRAMOV - TISOVEC 2008		
Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola	Rozpočet programu (v tis. Sk)	4 828,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	160,26
Program 2: Propagácia a marketing	Rozpočet programu (v tis. Sk)	1 342,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	44,55
Program 3: Interné služby	Rozpočet programu (v tis. Sk)	2 221,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	73,72
Program 4: Služby občanom	Rozpočet programu (v tis. Sk)	1 933,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	64,16
Program 5: Bezpečnosť	Rozpočet programu (v tis. Sk)	3 217,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	106,78
Program 6: Odpadové hospodárstvo	Rozpočet programu (v tis. Sk)	3 330,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	110,53
Program 7: Miestne komunikácie	Rozpočet programu (v tis. Sk)	2 337,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	77,57
Program 8: Vzdelávanie	Rozpočet programu (v tis. Sk)	24 912,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	826,93
Program 9.: Šport	Rozpočet programu (v tis. Sk)	1 380,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	45,8
Program 10: Šport	Rozpočet programu (v tis. Sk)	4 909,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	162,95
Program 11: Prostredie pre život	Rozpočet programu (v tis. Sk)	2 757,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	91,51
Program 12.: Bývanie	Rozpočet programu (v tis. Sk)	2 440,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	80,99
Program 13.: Sociálne služby	Rozpočet programu (v tis. Sk)	4 136,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	137,29
Program 14.: Administratíva	Rozpočet programu (v tis. Sk)	150,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	4,98
Celkové výdavky	v tis. Sk	59 892,00
	v tis.EUR	1 988,02

PREHLAD VÝDAVKOV PODLA PROGRAMOV - TISOVEC 2009		
Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola	Rozpočet programu (v tis.EUR)	160,26
Program 2: Propagácia a marketing	Rozpočet programu (v tis.EUR)	44,55
Program 3: Interné služby	Rozpočet programu (v tis.EUR)	73,72
Program 4: Služby občanom	Rozpočet programu (v tis.EUR)	64,16
Program 5: Bezpečnosť	Rozpočet programu (v tis.EUR)	106,78
Program 6: Odpadové hospodárstvo	Rozpočet programu (v tis.EUR)	110,53
Program 7: Miestne komunikácie	Rozpočet programu (v tis.EUR)	77,57
Program 8: Vzdelávanie	Rozpočet programu (v tis.EUR)	826,93
Program 9.: Šport	Rozpočet programu (v tis.EUR)	45,8
Program 10: Šport	Rozpočet programu (v tis.EUR)	162,95
Program 11: Prostredie pre život	Rozpočet programu (v tis.EUR)	91,51
Program 12.: Bývanie	Rozpočet programu (v tis.EUR)	80,99
Program 13.: Sociálne služby	Rozpočet programu (v tis.EUR)	137,29
Program 14.: Administratíva	Rozpočet programu (v tis.EUR)	4,98
Celkové výdavky	v tis.EUR	1 988,02

Programová štruktúra rozpočtu mesta Tisovec:

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

- Podprogram 1.1: Manažment
 - Prvok 1.1.1: Výkon funkcie primátora
 - Prvok 1.1.2: Výkon funkcie prednostu
- Podprogram 1.2: Plánovanie a rozvoj mesta
- Podprogram 1.3: Finančné plánovanie a riadenie
- Podprogram 1.4.: Kontrola mesta
- Podprogram 1.5.: Členstvo mesta v organizáciách
 - Prvok 1.5.1. Partnerské mestá
 - Prvok 1.5.2. Stavovské a záujmové organizácie

Program 2: Propagácia a marketing

- Podprogram 2.1: Cestovný ruch
- Podprogram 2.2: Pamiatky a tradície

Program 3: Interné služby

- Podprogram 3.1: Činnosť samosprávnych orgánov
- Podprogram 3.2.: Právne služby
- Podprogram 3.3.: Majetok mesta
- Podprogram 3.4.: Autodoprava
- Podprogram 3.5.: Vzdelávanie zamestnancov

Program 4: Služby občanom

- Podprogram 4.1.: Matrika a overovanie
- Podprogram 4.2.: Evidencie v meste Tisovec
 - Prvok 4.2.1. Evidencia obyvateľov
 - Prvok 4.2.2.: Pridelovanie súpisných a orientačných čísiel
 - Prvok 4.2.3. Podnikatelia v meste
- Podprogram 4.3.: Občianske obrady
- Podprogram 4.5.: Komunikácia s obyvateľmi
 - Prvok 4.4.1. Tisovský mesačník
 - Prvok 4.4.2.: Mestský rozhlas
 - Prvok 4.4.3. Internetová prezentácia
- Podprogram 4.6.: Spoločný stavebný úrad

Program 5.: Bezpečnosť

- Podprogram 5.1.: Ochrana verejného poriadku
 - Prvok 5.1.1. Aktívny výkon verejného poriadku

Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy

- Prvok 5.1..2.: Kamerový systém
- Podprogram 5.2.: Krízové riadenie v meste
 - Prvok 5.2.1.: Civilná obrana
 - Prvok 5.2..2.: Protipožiarna ochrana
- Program 6: Odpadové hospodárstvo**
 - Podprogram 6.1.: Zvoz a likvidácia odpadu
 - Podprogram 6.2.: Separovaný zber
- Program 7.: Komunikácie**
 - Podprogram 7.1: Správa a údržba komunikácií
 - Prvok 7.1.1. Zimná údržba
 - Prvok 7.1..2.: Letná údržba
 - Podprogram 7.2: Oprava a rekonštrukcia komunikácií
- Program 8: Vzdelávanie**
 - Podprogram 8.1: Materské školy
 - Prvok 8..1.1: Materská škola, Tisovec
 - Prvok 8.1.2.: Materská škola, Rimavská Píla
 - Podprogram 8.2.: Základná škola Dr. V. CLEMENTISA
 - Podprogram 8.3: Voľno časové aktivity
 - Podprogram 8.4.: Základná umelecká škola
 - Podprogram 8.5.: Školské jedálne
- Program 9: Šport**
 - Podprogram 9.1: Všešportový areál
 - Podprogram 9.2: Dotácie na športové aktivity
- Program 10.: Kultúra**
 - Podprogram 10.1: Infraštruktúra kultúry
 - Prvok 10.1.1: Kultúrne stredisko a Daxnerov dom
 - Prvok 10.1.2: Kino pod Hradovou
 - Prvok 10.1.3.: Mestská knižnica A.H.Škultétyho
 - Prvok 10.1.4.: Kultúrny dom – Rimavská Píla
 - Podprogram 10.2.: Kultúrne súbory v meste
- Program 11.: Prostredie pre život**
 - Podprogram 11.1.: Verejné osvetlenie
 - Podprogram 11.2.: Verejné priestranstvá
 - Podprogram 11.3.: Verejná zeleň
- Program 12: Bývanie**
- Program 13: Sociálne služby**
 - Podprogram 13.1: Služby seniorom v meste
 - Prvok 13.1.1: Opatrovateľská služba
 - Prvok 13.1.2: Stravovanie dôchodcov
 - Prvok 13.1.3: Klub dôchodcov
 - Podprogram 13.2: Sociálna súdržnosť v meste
 - Prvok 13..2..1: Komunitné centrum „Škola“ Rimavská Píla
 - Prvok 13.2.2: Terénna sociálna služba
 - Prvok 13.2.3: Materské centrum „Stonožka“
 - Prvok 13.2.4: Aktivačné práce
 - Podprogram 13.3: Pomoc mesta občanovi
 - Podprogram 13.4.: Štátne sociálne transfery
 - Prvok 13.4.1.: Osobitný príjemca
 - Prvok 13.4.2.: Dotácie na žiakov
- Program 14: Administratíva**

Odporúčania

- Implementácia programového rozpočtovania v meste Tisovec prebehla úspešne a programový rozpočet v súlade s metodikou MFSR bol pripravený tak pre rok 2008, ako aj 2009-2011.
- Mesto Tisovec má mimoriadne kvalitne rozpracované štandardy reportingu – v meste je stabilný zvykový štandard predkladania Správ o činnosti za predošlé obdobie. S cieľom nenásobiť reportingové zaťaženie pracovníkov mesta odporúčame zjednotiť zber a formálnu stránku prezentácie kvantitatívnych ukazovateľov o činnosti, aktivitách a výkonoch samosprávy, ktoré budú musieť pracovníci realizovať raz pre tradičné mestské správy o činnosti a druhý krát pre monitoring a hodnotenie v rámci programového rozpočtu.
- V rámci projektu ale boli pripravené programové rozpočty na rok 2008 a 2009, pričom v samospráve bolo možné vysledovať mimoriadny záujem a dôveru v tento rozpočtový nástroj predovšetkým u pracovníkov, ktorí majú skúsenosť a vedomosti s programovacími procesmi. Osobitný prínos do celého procesu realizácie programového rozpočtu preukázal hovorca a projektový manažér mesta Tisovec.
- Odporúčame v najbližšom období venovať kľúčovú pozornosť prechodu od zostavenia dokumentu k naštartovaniu programového rozpočtovania ako cyklického každoročného procesu aj s monitorovaním a hodnotením. V meste Tisovec existuje potenciál využiť programové rozpočtovanie ako zmysluplný manažérsky nástroj. V záverečnej časti formulácie každej úrovne prvkov programového rozpočtu bolo vždy realizované záverečné posudzovanie zo strany vrcholového manažmentu mesta (prednostka MsÚ s priamym dohľadom primátora mesta).
- V nadväznosti na (vo vstupnej správe) predpokladané skvalitnenie rozpočtových procedúr v meste bol rozpočtový proces mesta ako zabehnutý cyklus aktivít riadenia celého procesu a zapájania jednotlivých aktérov na zvykovom princípe zregulovaný **internou smernicou Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta Tisovec** (schválená MsZ 16.12.2008). Odporúčame striktné implementovanie tejto smernice, čím dôjde k rozšíreniu aktérov rozpočtového procesu a nárastu vážnosti tejto problematiky a to nie iba jeden krát v roku – počas zostavovania návrhu rozpočtu na nasledovný rok.
- Odporúčame definovanie uskutočniteľných výsledkových cieľov ponechať predovšetkým vrcholovému manažmentu mesta a ich interakcii so zastupiteľským orgánom samosprávy.